

מ"ת 21268/09/20 - אילן צח נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בחיפה

מ"ת 21268-09-20 מדינת ישראל נ' בן דוד (עצור/אסיר בפיקוח) ואח'

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

המבקש

אילן צח

באמצעות באי כוחו

עו"ד אולג פרגין ועו"ד גב' אירנה לוריה מטעם הסניגוריה

הציבורית

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות תביעות חיפה - עו"ד גב' טניה גרמן

החלטה

בפניי בקשה לעיון חוזר, לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996.

הבקשה הוכתרה כ"בקשה ליציאת המבקש לבדיקה רפואית", אך בדיון שהתקיים אתמול, הבהירו הסניגורים, כי נפלה שגגה מלפניהם, וכי הבקשה היא למתן "חלונות התאווררות" למבקש.

בבקשה נטען, כי מאז מעצרו של המבקש באיזוק, בהחלטה שניתנה ביום 6/12/20, לא נרשמה ולו הפרה קטנה של התנאים. צוין, כי לא נקבעו בהחלטה "חלונות התאווררות", ויש לקבוע כאלה.

עוד צוין, כי המבקש עבר ניתוח חירום, והוא סובל מסיבוכים, ואף נמצא במעקב רפואי. לאור כל זאת, התבקש בית המשפט להורות על פתיחת "חלונות התאווררות" למבקש.

המדינה מתנגדת לבקשה. נטען, כי לא מתמלאים תנאי סעיף 52 לחסד"פ לעיון חוזר בהחלטת המעצר.

כמו כן, נטען כי על פי הוראות החוק, "חלונות התאווררות" יינתנו במקרים חריגים, המוגבלים לצרכים אישיים חיוניים, כמו טיפול רפואי דחוף, או צרכים טיפוליים שיקומיים.

נטען כי בעניינינו, לא מתקיימים תנאים חריגים המצדיקים פתיחת "חלונות התאווררות".

עוד מפנה המדינה, לפסיקה של בית המשפט העליון לעניין משמעותו של האיזוק האלקטרוני, ופתיחת "חלונות התאווררות", וטוענת כי לא מתקיימים התנאים שנקבעו בפסיקה, וכי טענתו של המבקש, שיש לפתוח לו "חלון התאווררות" לצורך הליכה, כטיפול רפואי, אינה עונה על הגדרות החוק.

דין והכרעה:

אשר לקיומה של עילה לעיון חוזר בהחלטת המעצר.

סעיף 52 לחוק המעצרים (סמכויות אכיפה - מעצרים), קובע כי עיון חוזר בהחלטה הנוגעת למעצרו של אדם, לשחרורו או להפרת תנאי השחרור, יעשה רק אם **"נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות, או עבר זמן ניכר מאת מתן ההחלטה"**.

הסניגורים טוענים כי בחלוף שלושה חודשים מאז נעצר המבקש, באיזוק אלקטרוני, **"עבר זמן ניכר מאת מתן ההחלטה"**, כלשון הוראת החוק המצדיקה עיון חוזר בהחלטה. ברם, לעמדתו, לא עלה בידי המבקש, לעמוד בתנאי של חלוף זמן ניכר מאת מתן ההחלטה.

העובדה שהמחוקק השתמש בתיבה "זמן ניכר", מלמדת, כשלעצמה, כי עיון חוזר בהחלטת מעצר, יעשה רק לאחר שחלפה תקופת זמן ניכרת. הרציונל העומד ביסוד דברים אלו, כי בחלוף זמן הוקהתה המסוכנות, נתון שבכוחו לאפשר בחינה מחודשת של החלטת המעצר. עניין זה, על פי טיבו וטבעו, ראוי שייבחן על בסיס התשתית הראייתית, ומכלול הנסיבות הרלוונטיות לאומדנה של המסוכנות שנקבעה, כדי לעמוד על שאלת התפוגגותה. במקרה דנן, בשים לב למסוכנות שנקבעה לגבי המבקש, נוכח טיב המעשים, אופי ביצועם, לא נראה כי מדובר בחלוף זמן ניכר. אני מפנה בהקשר זה, לניתוח מפורט שערך שירות המבחן בתסקירו האחרון, תוך שהוא מציין ביחס למבקש שבפניי, בכל הנוגע להערכת מסוכנותו, כי **"קיים סיכון לא מבוטל להישנות מעשה עבירה"**, ואין בפני ראיה הסותרת אבחנה זו.

עוד אני מפנה, בכל הנוגע לשאלת המסוכנות, לממצא העובדתי הלכאורי, שעלה מהדיון בניתוח הראיות בהחלטת המעצר, כי מדובר במי שחבר לכאורה ביחד עם אחר, ובצוותא חדא איתו, בשיטתיות ובתחכום, ביצע לכאורה, את מעשי ההונאה המפורטים בכתב האישום שהסבו נזק עצום לכלל המתלוננים, תוך שהשניים, שוטטו בעיבורה של עיר וגנבו לכאורה מתיבות דואר כרטיסי חיוב.

במ"ת (חיפה) 31238-08-11 **גורביץ' נ' מדינת ישראל** (2011), פנה העצור בבקשה לעיון חוזר לאחר 3 חודשים. כב' הנשיא ד"ר ר. שפירא דחה את בקשתו וכך הבהיר בהחלטתו:

"...עד היום חלפו כשלושה חודשים ממועד שניתנה ההחלטה. לא מצאתי כי פרק זמן זה, הינו זמן סביר, המצדיק בחינה מחודשת, של תנאי שחרור בחלופת מעצר. הכלל הבסיסי הוא, שחלופת מעצר, כמו מעצר, היא עד לתום ההליכים, אלא אם כן חולף זמן רב, או שחל שינוי בתשתית הראיות, על בסיס נקבעו תנאי חלופת המעצר. ככל שהדבר נוגע לתשתית הראיות, הרי שלא קרה דבר, זאת מאחר ושמיעת הראיות טרם החלה. בכל הנוגע לחלוף הזמן - המחוקק לא קבע פרק זמן סביר לאחריו תיבחן חלופת מעצר...בנסיבות אלה סבור אני כי הזמן הסביר לבחינת חלופה, וזאת בהעדר תפנית אחרת בתשתית הראיות, או בדיון ההליך העיקרי, היא לאחר חלוף תשעה חודשים, וזאת בשים לב להוראות סעיף 62 לחוק המעצרים..."

דברי כב' הנשיא מדברים בעד עצמם, ומהמכלול האמור לעיל נובע, כי בהעדר עילה מבוססת על הוראת סעיף 52 לחסד"פ, המאפשרת עיון חוזר בהחלטת המעצר, אין בסיס לעיון מחדש בהחלטת המעצר, ואף אין מקום להפוך את ההליך לערעור על החלטת המעצר (בש"פ 2252/15; בש"פ 2274/02).

אשר לעילות הנוגעות לפתיחת חלון פיקוח.

סעיף 22ד (1) (ג) (2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996, מתייחס ל"חלונות עמוד 2

פיקוח", או מה שמכונה "חלונות התאוררות", וקובע כדלקמן:

"חלון פיקוח יכול שיהיה לשם קבלת טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח, פגישה עם קצין מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן, ולגבי מפוקח שהוא קטין - גם לשם לימודים בבית ספר, ויכול שיהיה לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר, או לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו".

בבש"פ 77/17 פלוני נ' **מדינת ישראל** (2017) עמד בית המשפט העליון בהרחבה על משמעותו של האיזוק האלקטרוני, והדגיש כי מדובר במי שנמצא במעצר, ולא משוחרר בתנאים, וכך נאמר שם, בפסקה 13:

"מי שנעצר בפיקוח אלקטרוני, הוא בגדר עצור, ולא בגדר משוחרר בערובה... לסטטוס המשפטי של מי שנתון בתנאי פיקוח אלקטרוני כעצור, יש השלכות בהיבטים שונים... לרבות בהיבט הנוגע לעניינינו של חלונות פיקוח".

בית המשפט העליון, מפנה שם להוראת סעיף 22ד (1) (ג) (2), ומדגיש כי פתיחת חלונות אלה, מוגבלת לצרכים החריגים המפורטים בהוראת החוק האמורה. הגישה המסתמנת מהפסיקה, היא גישה מצמצמת וקפדנית, בכל הנוגע לפתיחת "חלונות התאוררות", שכן, מי שנתון במעצר בפיקוח אלקטרוני, הוא עצור לכל דבר ועניין, ומכאן נגזרות חובותיו וזכויותיו. וכך, כפי שבעת מעצר מאחורי סורג ובריח, אין לעצור החירות לצאת ממתקן המעצר, כך הדין עם מי שנתון במעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא באישור מיוחד ובמקרים החריגים הקבועים בחוק (ראו מהעת האחרונה דבריה של כב' השופטת י. וילנר בבש"פ 4807/20, שם, בפסקה 10 להחלטתה, והאסמכתאות הרבות שם).

לפיכך, נשאלת השאלה, אם במקרה דנן, פתיחת החלונות עונה על התנאים החריגים הקבועים בהוראת סעיף 22ד (1) (ג) (2) לחסד"פ.

אקדים לבחינה זו שתי הערות מקדימות.

ראשית, מדובר במעצר באיזוק אלקטרוני בבית המבקש, כלומר, בית המשפט מצא לנכון לבחור מבין שתי החלופות - מעצר בכליאה ממשית או מעצר באיזוק - כי ניתן להסתפק בדרגת הגבלת חירות פחותה יותר מזו של מעצר ממשי, בעניינו של המבקש. עם זאת, אין פירושו של דבר, כי ניתן לכרסם במסגרת זו, אשר הינה, מסגרת מגבילת חירות נוקשה יותר מאשר מעצר בית, אשר נמצאה ראויה כאן נוכח המסוכנות הלא מבוטלת שנקבעה לגבי המבקש, שאין עדות לכך שאוינה או הוקהתה.

שנית, מאז נשלח המבקש למעצר באיזוק אלקטרוני בביתו באשקלון, נרשמה עלייה חדה בבקשות שונות, ליציאה מהמעצר לצרכים רפואיים ואחרים, ובית המשפט נעתר לבקשות אלו ביד רחבה, כדי לאפשר למבקש לקבל טיפולים רפואיים.

כעת אבחן את התקיימותן של העילות הקבועות בהוראת סעיף 22ד (1) (ג) (2) לחסד"פ, כסדרן:

"קבלת טיפול רפואי" - עניין זה הוא עניין נקודתי, וניתן לו מענה הולם במסגרת "חלונות התאוררות" נקודתיים, אשר אפשרו למבקש לצאת לטיפול רפואי בבית חולים ברזילי, במרפאה, ואתמול ניתן לו "חלון התאוררות" נוסף, על מנת לגשת לבדיקה חוזרת בבית חולים ברזילי, כדי לוודא שהמבקש מקבל טיפול רפואי, לו הוא זקוק.

טוענים הסניגורים, כי המבקש זקוק להתהלך חופשי ברחובותיה של העיר, כדי לעשות התעמלות, כחלק מהטיפול הרפואי לו הוא זקוק. אין בידי לקבל זאת. הרציונל בבסיס 'העילה הרפואית' לפתיחת חלון התאוררות, הוא לאפשר טיפול רפואי לשמירה על בריאותו של העצור. הליכה ברחובות העיר, היא הרחבה לא סבירה של העילה האמורה, ואינה מתיישבת עם תכליות החוק ותכליות המעצר.

"טיפול נפשי, או טיפול אחר, הדרוש למפוקח" - אלה לא חלות כאן.

"תכלית חשובה אחרת" - נטען, כי המבקש זכאי לצאת "חלון התאוררות", לשם הליכה באוויר הפתוח, דבר לו זכאי כל עצור הנתון במתקן כליאה, שעה שהוא יוצא לחצר מתקן הכליאה, ומטייל שם. למרות שלא נטען כך במפורש ע"י הסניגור המלומד, אני מניח שהסניגור כיוון לגזור גזירה שווה מהוראת תקנה 9 לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תנאי החזקה במעצר) התשנ"ז 1997. ברם, בכל הכבוד, אינני סבור כי אין הנדון דומה לראיה.

ראשית, התקנות מסדירות את תנאי שהייתם של עצורים במתקני מעצר מוכרזים. המונח "מקום המעצר" אליו מתייחסת תקנה 9 (א) האמורה, הוא "מקום המיועד להחזקת עצורים שהשר לביטחון פנים הכריז עליו כמקום מעצר" (תקנה 1 לתקנות הנ"ל). בנוסף, אף הוראת תקנה 9 (א) לתקנות, המסדירה הליכה יומית בחצר מתקן המעצר, קובעת הסדר זה רק "אם תנאי מקום המעצר מאפשרים זאת" ולא כתנאי מוחלט.

שנית וזה העיקר, לא ניתן לגזור גזירה שווה, לעניין זה, מעצור הכלוא מאחורי סורג וברית, במתקן כליאה, לבין עצור הנתון באיזוק אלקטרוני בביתו. בעוד הראשון מוחזק במתקן כליאה מאחורי סורג וברית, השני עצור בבית, שהוא לרוב ביתו, או בית קרוב משפחה או חבר. הוא נמצא בסביבתו הטבעית או בסביבה ביתית נוחה אחרת.

שלישית, כפי שכבר צוין, בית המשפט העליון הדגיש, כי יש ליתן פרשנות מצמצמת, המתיישבת עם הוראות החוק ותכליות המעצר, בכל הנוגע למעצר באיזוק אלקטרוני, ובכל הנוגע ל"עילת הסל", לפיה ניתן להתיר חלון פיקוח 'לתכלית חשובה אחרת מטעמים שירשמו' **"...נדרש שהתכלית תעלה בקנה אחד, עם המגמה העולה מהתכליות שפורטו במפורש בחוק, ועם תכליות המעצר בכלל"** (בש"פ 77/17, שם, בפסקה 14; לפסיקה נוספת המבהירה, כי פתיחת חלון תעשה במקרים חריגים ויוצאי דופן ראו - בש"פ 966/16; בש"פ 6815/16; בש"פ 2296/16; למשל, התארכות הליכים יכולה להיחשב כמקרה חריג - בש"פ 5730/17).

כאמור, עצור הנתון באיזוק אלקטרוני בביתו, נמצא בתנאים ביתיים נוחים למדי, לעומת עצור הנתון במתקן כליאה. אמת, גם מעצר בין כתלי דירה אחת, לאורך זמן, הוא בוודאי לא נעים ומגביל את חירותו של אותו עצור, אך הוא מתחייב מתכליות המעצר אליהן כיוון בית המשפט העליון, שעניין בין היתר, שמירה על בטחון הציבור וניטרול מסוכנותו של העצור. בענייננו, הוכח לכאורה, כי המבקש מסכן את שלום הציבור, כשהתהלך חופשי. הוא גנב לכאורה מתיבות דואר של אנשים תמימים כרטיסי חיוב וביצע מעשי הונאה. לכן, באיזון הכולל, יש הצדקה להצר את צעדיו, ולהגבילם לתחומי הבית בו הוא נתון במעצר. חלופה זו עדיפה על מעצר ממשי מאחורי סורג וברית גם אם שם הוא יכול היה לטייל בחצר הכלא.

לסיכום, לעמדתי לא בשלה עדיין העת, לעיין מחדש בהחלטת המעצר, ובכל הנוגע לעילות המאפשרות פתיחת חלונות התאוררות, נפתחו חלונות התאוררות נקודתיים למכביר, אך אין מקום, בנסיבותיו של תיק זה ונוכח התשתית הנתונה והערכת המסוכנות שאין ראייה לשינויה, לכרסם לחלוטין במעצר, באופן של פתיחת חלון התאוררות קבוע, שמשמעותו המעשית, מתן חירות תנועה לא מוגבלת (וראו לעניין זה עובדות כתב האישום). בית המשפט נתן מענה נקודתי לכל

יציאה של המבקש מתחומי המעצר, הן לטיפולם רפואיים והן ליציאה לבחור בבחירות הקרובות. מענה נקודתי זה מאזן בין ההגבלה על חירותו ותנועתו של המבקש לבין האינטרס הציבורי נוכח המסוכנות הנשקפת מפניו.

זכות ערר כחוק.

המזכירות תמציא העתק החלטה זו לצדדים ולמנהלת הפקא"ל.

ניתנה היום, ד' ניסן תשפ"א, 17 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.